

01	06	16	26	36	46	56	66	76	86	96	01	11	21	31	41	51	61	71	81	91	00
00	05	15	25	35	45	55	65	75	85	95	00	10	20	30	40	50	60	70	80	90	00

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Kilometriveroesitys tarvitsee hiomista

Liikenteen verotuksen uudistamista pohtinut Jorma Ollilan johtama työryhmä jätti esityksensä maanantaina liikenneministeri Merja Kyllöselle (vas.). Esityksen mukaan liikenteeltä perittävä veromäärä ei muutu, mutta verotus-perusteet muuttuisivat.

Työryhmä esittää verotuksen siirtämistä auton hankinnasta käyttöön. Kilometrivoero korvaisi nykyisin auton oston yhteydessä maksettavan autoveron sekä vuosittaisen ajoneuvo-veron. Veroon esitetään porrastuksia ajoalueen ja hiilidioksidipäästöjen perusteella. Keskimää-
räinen vero olisi noin 3,3 senttiä kilometritä.

Työryhmä perustelee muutosta muun muassa ympäristösyillä, koska käytön votta-misen uskotaan vähentävän yksityisautoilua ja lisäävän joukko liikenteen suosiota. Autoveron poistamisen myötä autokanta uusiutuisi entistä vähäpääntöisemmäksi.

Työryhmän mukaan kyse on myös oikeuden-mukaisuudesta: Jos ajaa auton, maksaa myös paljon veroja. Näin se tosin on nytkin, koska polttoaineiden hintoista verojen osuus on jo yli puolet. Liikennepolttoaineiden verotusta muutosesitys ei koske.

Autoverotuksen porrastaminen hiilidioksidipäästöjen mukaan ei ole uusi asia. Jo nykyisel-lään autoveron määrä on porrastettu päästöjen mukaan. Autoveroprosentti vaihtelee päästöjen perusteella esimerkiksi verottomalta hinnal-taan 20 000 euron auton osalta 34,7 prosentista 54,7 prosenttiin.

Vaikka esitystä perustellaan suurelta osin ympäristösyillä, niin kysymys on ennen kaikkea valtion verotuloista. Valtio kerää verotuloja liikenteestä tänä vuonna Autoalan tiedotuskes-kuksen arvion mukaan noin 7,7 miljardia euroa, josta ajoneuvo- ja autoverojen osuus osuus on 1,8 miljardia euroa. Auton käyttöä verotetaan jo nyt ankarasti. Polttoaineista veroja kerätään arvonlisäveroinen noin 4,1 miljardia euroa vuodessa.

Poltthaneiden verotuksessa ollaan viimeis-tään ensi vuoden alussa kipurajalla, vaikka uudet autot kuluttavat nykyistä vähemmän ja sähköautojen yleistyminen vähentää osaltaan verotuloja.

Ollilan työryhmän esitystä ei pidä suoraan tuomitaa, se on vasta keskustelualoite ja raakile. Esityksessä on hyviä elementtejä, mutta se vaa-tii paljon hiomista sekä poliittista harkintaa.

Ministeri otti riskin

Suomi ei ota käyttöön maidon hallinnol-lista tuotannonohjausta, kun EU luopuu kiintiöjärjestelmästä vuoden 2015 ke-väällä. Kyseessä on maa- ja metsätalousminis-terion yksipuolinen linjaus, jonka se teki viime viikolla poiketen tuottajien odotuksista.

Maidontuottajat ja MTK olivat toivoneet, että tuotannon tuet määräytyisivät jatkossa ti-lojen tukikiintiöiden perusteella. Se olisi ollut tehokas keino hallita tuotantomääriä mark-kinoilla. Laajennusinvestoinnit olisi pitänyt tehdä puhtaasti markkinoiden ja tehokkuuden perusteella.

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen (kok.) otti vastuulleen suuren riskin maito-markkinoiden sekoittumisesta. Maitotilojen on erittäin vaikea suunnitella tulevaa tuotan-toaan, koska sekä markkinoiden että tukijär-jestelmän ennustamiseen liittyy huomattavaa epävarmuutta.

On todennäköistä, että osa tuottajista lähtee

Autoilun verotusta esitetään siirrettäväksi hankinnasta kulutukseen.

Työryhmän esitystä on moitittu siitä, että uudistus tulee liian kalliiksi. Niin se tulisikin, koska muutos kohdistuisi vain auto- ja ajoneu-vovero-osuuteen. Jos laitteiden ja järjestämän vaatimat investoinnit ovat 460 miljoonaa euroa ja vuotuiset kustannukset 130 miljoonaa, on niiden osuus 1,8 miljardin euron verotuotosta nykyisiin kustannuksiin verrattuna kohtuuton.

Työryhmä esittää kilometriverotuksen vyö-hykeitä. Taajamissa ajaminen olisi kilometriä kohden kalliimpaa kuin harvaan astutulla maa-seudulla. Tämä on perusteltua ja erittäin tärkeä asia, koska haja-asutusalueilla välimatkat ovat pidempiä eikä julkista liikennettä ole.

Esityksen puute on, ettei siinä oteta esiin ruuhkamaksuja. Ne olisivat tehokkain keino vähentää yksityisautoilua alueilla, joissa on riittävä julkinen liikenne.

Satelliittipaikantamiseen perustuvan järjes-telmän pelätään aiheuttavan tietoturvariskin. Riski on tietenkin olemassa, mutta kuinka pal-jon se muuttaisi nykyistä tilannetta, on eri asia. Paikannusjärjestelmä on jo olemassa muun muassa matkapuhelimissa.

Nykyinen hallitus ei tee päätöstä uuteen järjestelmään siirtymisestä, vaan asia nousee esiin seuraavissa hallitusneuvotteluissa. Jos uuteen verotusjärjestelmään siirrytään, on tärkeää ottaa erilaiset olosuhteet ja vaihtoehdot tasapuolisesti huomioon.

”Auton käyttöä verotetaan jo nyt ankarasti.

”

suuriin laajennusinvestointeihin. Sitä pelätään seuraavan paitsi ylituotannon ja tuottajajäh-nän laskun, myös tukijärjestelmän pettämisen.

Maidontuotannon pohjoista tukea makse-taan litrakohtaisena. Tuelle sovittu tuotan-torajoitteen ylittyminen voisi romuttaa tuen jatkon.

Maitoala on tähän saakka kyennyt kiintiö-järjestelmän ansiosta vakaaseen kehitykseen. Järjestelmä ei ole estänyt tilojen kasvua, mutta kokonaistuotanto on kehittynyt vakaasti ja ollut ennustettavaa.

Ministeriön politiikka on toki vapaan markkinatalouden oppien mukaista. Näiden oppien toimivuudesta elintarviketuotannossa on kuitenkin ehtinyt kertyä ikäviä kokemuksia niin tuottajille kuin kuluttajillekin.

On valitettavaa, ettei ministeriö halunnut ottaa huomioon tuottajien yhtenäistä esitystä. Ennustettuihin ongelmiin puuttuminen jälki-käteen voi olla huomattavan hankalaa.

VIERASYLIÖ

Naiset ja lapset maailman ruokaturvan avainasemaan

Maatalous on ollut useimmissa maissa yhteiskunnallisen kehi-tyksen lähtökohta. Riittävä ra-vinto on puolestaan inhimilli-sen kehityksen edellytys. Nämä seikat nousevat aina esiin niin maailmanlaajusten elin-kallistenkin kriisien yhteydessä, kuten äskettäin Filippiineillä.

Maailmanlaajuinen elin-tarvikekriisi koettiin viimeksi 2007–08. Markkinat ovat sen jälkeen normalisoituneet, mut-ta maataloustuotteiden ja elin-tarvikkeiden hinnat ovat kor-keammat kuin ennen kriisiä.

Hintataso vaikuttaa köyhissä maissa miljoonien mahdolli-suuksiin ruokia perheensä.

Noin 840 miljoonaa ihmistä kärsii jatkuvasta ruuan puut-teesta ja aliravitsemuksesta. Tämä on koko ihmiskunnan häpeäpilkku, koska jo vuosi-kymmeniä sitten riittävä ruoka määriteltiin keskeiseksi ihmis-oikeudeksi.

Vaikka maataloustuotanto on kasvanut viime vuosikymmeni-nä yllättävän hyvin – nopeam-min kuin maapallon väkiluku on lisääntynyt – nälänhädän voitta-miseksi ei ole tehty riittävästi.

YK:n Elintarvike- ja maata-lousjärjestö FAO asetti 1996 ta-voitteeksi aliravittujen määrän puollittamisen vuoteen 2015 mennessä. YK:n Vuosituh-tavoitteet määrittelivät tavoit-teeksi nälästä ja aliravitsemuk-sesta kärsivien osuuden puolittamisen tuohon mennessä. Miltä tilanne näyttää nyt, kun aikaa tavoitteen täyttämiseen on enää pari vuotta?

Nälästä kärsivien määrä ei tule puolittumaan, vaan alentu-nee 1990–92 tilanteeseen ver-rattuna ehkä 200–250 miljoo-nalla.

Kehitys on kuitenkin ollut lähes Vuosituhattavoitteiden mukainen. Nälästä kärsivien osuus voi puolittua, koska maa-pallon väkiluku on lisääntynyt vertailuajankohdasta kahdel-la miljardilla, 5,3 noin 7,3 mil-jardiin.

Saharan eteläpuoli on ongelma-alue

Kaikkialla kehitys ei ole ollut tavoitteiden mukainen.

Vaikein tilanne on Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, jos-sa aliravittujen määrä on vuo-den 1990 jälkeen tuntuvasti li-sääntynyt. Siellä aliravittuja ja nälkää näkeviä oli 1990-lu-vun alussa noin 170 miljoona, eli kolmannes koko väestöstä. FAO:n tilastojen mukaan määrä oli noussut 2010-luvun alkuun mennessä jo 234 miljoonaan.

Aliravittujen osuus on kyllä alentunut Saharan eteläpuoli-sessa Afrikassakin. Se johtuu väestönkasvusta. Kun väestön-kasvu on muualla hidastunut tai hidastumassa, Saharan ete-läpuolisen Afrikan nykyinen lä-hes miljardin ihmisen väkimää-rä nousee yli kahteen miljar-diin 2040-luvulle tultaessa.

Afrikan väestön ruokkimin-en ja ruokaturva on yksi ih-miskunnan suurista tehtävistä tulevina vuosina.

Parhaillaan valmistellaan YK:n kehitystavoitteita vuosille

2015–30. Jo nyt näkee, että ko-kemuksista on opittu. Tavoit-teet ovat paljon kohdennetum-pia ja yksilöidympiä kuin tois-takymmentä vuotta sitten.

Nyt keskeisintä on lasten ravitsemuksen parantaminen. Akuutin nälänhädän ja kuole-manvaaran taustalle on jäänyt havainto, että lukuisten lasten kehitys jää vajaaksi heikon ra-vinnon vuoksi. Vauvat syntyvät äitien aliravitsemuksen vuoksi alipainoisina.

Sama jatkuu läpi elämän. Lapset eivät voi koskaan saavut-taa täysimääräisesti fyysisiä ei-vätkä ehkä myöskään henkisiä voimavarojaan. Seurauksena ei ole vain yksilöiden inhimillinen tragedia, vaan koko yhteisön ke-hityksen hidastuminen.

Ongelma on mittava. WHO:n mukaan ruuan ja aliravitse-muksen aiheuttamista kehityk-sen esteistä kärsii jopa 50–60 prosenttia köyhimmistä pik-kulupsista. Vaikkeimmat alu-eet sijaitsevat Etelä-Aasiassa ja Saharan eteläpuolisessa Af-rikassa.

Äidit ravitsemuksen ja ruokaturvan takaajina

Äitien rooli ruokaturvan ylläpi-täjinä ja kohottajina on useim-missa kehitysmaissa ratkaise-va. Erityisen keskeinen naisten asema on Saharan eteläpuoli-sessa Afrikassa, missä naiset vastaavat 60–80 prosentista työstä ruoantuotannossa.

Perheiden varat ovat kui-tenkin yleensä miesten hallin-nassa. Mahdollisen ylijäämän

Heikko ruokaturva ja äärimmäinen köyhyys ovat kehityksessä kolikon kaksi puolta.

myynnin hoitaa mies ja rahat jäävät miehen käyttöön. Myös koulutus ja muut palvelut ovat paremmin miesten saatavilla.

Naiset omistavat Afrikassa viljelymaasta vain muutamia prosentteja. Heille oikeus maa-han on vain käyttöoikeutta, ei omistusoikeutta. Kun miespuo-linen sukulainen kuolee, maa siirtyy toiselle miespuoliselle sukulaiselle, ei esimerkiksi vai-molle. Tämän seurauksena nai-nen saattaa jäädä kokonaan il-man toimeentuloa.

Naisten vajavainen oikeus omistaa ja periä tuotannon-te-kijöitä, harjoittaa jatkojalostus-ta, saada lainaa sekä neuvontaa ja muita palveluja, on heikoin lenkki Afrikan ja muiden köy-hien alueiden maataloudessa.

Kyse on vallitsevasta kult-tuurista, mutta myös tietämät-ömyydestä ja asenteista. Esi-kuvat ja esimerkit ovat ehkä nopein tapa muuttaa tilannetta.

Naisten asema korostuu, kun miehet muuttavat yhä useam-min kaupunkeihin tai ulko-maille paremman toimeentu-lon perässä. Kyse ei ole yksin ruokaturvasta, vaan myös toi-meentulosta.

Naiset mukaan päätöksentekoon

Naisviljelijöiden tilanne on myös tasa-arvokysymys. Naisilla tulisi olla mahdollisuus vaikut-taa elintarvikkeiden tuotannon, jalostuksen, jakelun, kaupan se-kä ruuan valmistuksen kehit-tämiseen. Naisten tulisi voida osallistua täysivaltaisesti pää-töksentekoon.

FAO:n ja Maailmanpankin arvioiden mukaan maanvilje-lyn tuottavuus nousisi köyhissä maissa kymmeniä prosentteja, jos naisilla olisi tasavertaiset toi-mintamahdollisuudet.

Tuottavuuden nousulla on välitön vaikutus aliravittujen määrään sekä välillinen vaikutus kunkin maan talouteen. Ko-hentuva talous alentaa puoles-taan äärimmäistä köyhyyttä. Heikko ruokaturva ja äärimmäi-nen köyhyys ovat kehityksessä kolikon kaksi puolta.

Kehittyneiden maiden anta-malla avulla voi olla ratkaiseva vaikutus aliravitsemukseen. Tä-mä ymmärretään Suomessakin nyt paremmin kuin 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa. Nyt kun elintarvikemarkki-noiden tilanne on vakaampi, ruokaturvan merkitystä ei pidä unohtaa. Huomio tulee kohdis-taa syntyvien ja pienten lasten aliravitsemuksen poistamiseen maailmasta.

LEENA KOIVISTO KALLE LAAKSONEN

Koivisto on projektikoordinaattori Ajatuspaja e2:ssa ja Laaksonen on ekonomisti.

Peipon itäinen kaveri

Järripeippo on tavallisen peipon itäinen lajipari. Jo-kunen järripeippo talvehtii Suomessa talviuokinta-paikoilla, mutta suurin osa suuntaa talveksi leudom-piin maihin. Sakari Sipilä nappasi vä-rikkäästä koiraspeiposta kuvan Merikarvialla.

”

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimi-tukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistusta kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: KAIJALEENA RUNSTEN

Kansallinen etu monikansallisessa EU:ssa

Euroopan parlamentin vaaleja enteilevä noki-telu on selvästi käynnissä suoma-laisen edustajien kesken.

Viime viikolla Strasbourgin täysistun-toviikolla jokainen meppiryhmä tarjosi toimittajatapamisessaan sopivia kouk-kuja muiden suuntaan.

Kun toimittaja sitten sattuu yhtyt-tämään eri puolueiden edustajia juttele-massa keskenään, tunnelma kertoo, että peli taitaa enimmäkseen olla vaalitakti-kointia.

Taktiikkaan kuuluu, että keskustan ja RKP:n ryhmän mielestä kokoomuksen tulisi miettiä, kannattaako heidän jatkaa parlamentin suurimman ryhmän, kon-servatiivisen EPP:n joukoissa.

Konservatiivien riveistä kuullaan niin ääreviä ”koti, uskonto, isänmaa” -kan-nanottoja, että Suomesta sellaisia ei löy-dy kuin ehkä Hommafoorumista – eikä oikein enää sieltäkään.

Kokoomuksen mepit puolestaan us-tivat toimittajia tiedustelemaan keskus-talaisilta, aikovatko nämä edelleen pysy-tellä liberaalissa ALDE-ryhmässä.

Keskustalla on läpi EU-jäsenyyden ollut ongelmia ALDE:n sisällä etenkin maatalouspolitiikassa. Eikä salaisuus ole,

kaijaleena.runsten@mt1.fi